

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83969,Bujnicki-Nestor.html>
2022-10-03, 16:59

Bujnicki Nestor

BUJNICKI Nestor (4 II 1863? – 17 XII 1914, Modlin), inżynier wojskowy, wybitny fortyfikator. Urodził się w polskiej rodzinie, syn Alojzego.

Ukończył 2 Gimnazjum Wojenne w Petersburgu, a w 1884 w stopniu podporucznika Mikołajewską Szkołę Inżynieryjną. Służył w saperach. Uczestniczył w projektowaniu i budowie twierdzy Osowiec, za co został awansowany na kapitana. Od 1892 był wykładowcą w Katedrze Fortyfikacji Mikołajewskiej Akad. Inżynieryjnej i równocześnie Mikołajewskiej Szkoły Inżynieryjnej. W 1895 obronił bardzo wysoko ocenioną pracę pt. *Wpływ nowych kierunków w dziedzinie uzbrojenia i fortyfikacji polowej*. W tymże roku awansował na podpułkownika, a w 1899 na pułkownika. W 1900 został profesorem nadzwyczajnym Mikołajewskiej Akad. Inżynieryjnej, a w 1904 profesorem zwyczajnym. Od 1906 był generałem majorem, od 1910 stałym członkiem Komitetu Fortyfikacyjnego Sztabu Generalnego, od 1913 generałem porucznikiem. W 1914 został komendantem uzupełnień inżynieryjnych frontu północno-zachodniego.

W 1898–99 B. brał udział w przygotowaniu przez Komitet Inżynierski Głównego Zarządu Inżynieryjnego planów budowy szeregu ufortyfikowanych przedmości i twierdz na zach. rubieży Rosji – w Różanie, Łomży, Kowlu i Włodawie oraz rozbudowy Warszawskiego Rejonu Ufortyfikowanego. Wykonał projekt typowy fortu półstałego, który miał stanowić zasadniczy element składowy wszystkich tych pozycji – obiektu o cechach fortyfikacji stałej (schrony dla załogi odporne na ostrzał ciężkiej artylerii, fosa flankowana z kaponier), ale rozplanowanego w sposób bardzo oszczędny. W 1901 zmodyfikował powyższy projekt i zgłosił na konkurs Głównego Zarządu Inżynieryjnego, na którym otrzymał pierwszą nagrodę, wprowadzając własną nowatorską ideę budowy elementów fortu w takiej kolejności, by był on zdolny

do obrony w razie konieczności wcześniejszego przerwania prac. Słuszność tej idei potwierdziła obrona twierdzy Port Artur podczas wojny rosyjsko-japońskiej w 1905, gdzie nie zdołano dokończyć lub zbudować wielu planowanych elementów. Wkrótce została ona zaakceptowana przez rosyjskie władze wojskowe i obowiązująca. Uwzględniały ją wszystkie trzy projekty typowe fortów: Wieliczki (1909), B. (1910) i Małkow-Panina (1910). Projekt B. wyróżniała stosunkowo prosta forma, trójkątny narys ułatwiający obronę i przesunięte w kierunku czoła tradytorium. W 1910 referat B. otworzył debatę w Akad. Inżynieryjnej na temat przyszłości rosyjskiej fortyfikacji, z udziałem przedstawicieli wszystkich rodzajów broni i służb. B. propagował wprowadzenie grup fortowych - w 1908 przedstawił teoretyczny projekt takiego założenia w zarysie, w 1912 uszczegółowiony. Zaprojektował grupy fortowe w Goniądzu (niezrealizowane), w twierdzy Osowiec, w Janówku i Carskim Darze w twierdzy Modlin.

Zginął w wyniku nieszczęśliwego wypadku na posterunku wjazdowym twierdzy Nowogeorgijewsk (Modlin), jadąc samochodem został uderzony w głowę opuszczonym szlabanem. Został odznaczony m.in. orderami: św. Anny II klasy (1904), św. Włodzimierza III klasy (1909), św. Stanisława I klasy (1911).

R. Bochenek: *Twierdza Modlin*, Warszawa 2003; *Bolszaja Sowietkaja Encyklopedija*, Moskwa 1971; W. Jakowlew.: *Istorija krepostej*, Moskwa 1931.

Zbigniew Tucholski, Stefan Fuglewicz

[Poprzedni](#)
[Następny](#)